

42. Kružnice, kulová plocha, kuželosečky

Teoretická část

- Kuželosečky a jejich druhy.
- Kružnice a její různá vyjádření - rovnice středová a obecná.
- Kruh, kulová plocha, koule.
- Tečna ke kružnici, tečná rovina kulové plochy.
  - Tečna vedená bodem na kružnici
  - Tečna vedená bodem vně kružnice
  - Tečna rovnoběžná s danou přímkou.
  - Tečna kolmá na danou přímku.

Praktická část

Základní poznatky:

- 1) Kružnice se středem $S[2; 1]$ prochází bodem $A[6;-2]$. Určete je poloměr, středovou i obecnou rovnici.
 $[5, (x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 25, x^2 + y^2 - 4x - 2y - 20 = 0]$
- 2) Kuželosečka je dána obecnou rovnicí:
a) $x^2 + y^2 + 4x - 6y + 11 = 0$ b) $x^2 + y^2 - 4x - 2y + 15 = 0$
Převodem na středový tvar ověřte, zda se jedná o kružnici, určete její střed a poloměr.
[a) $S[-2;3], r = \sqrt{2}$ b) nejde o kružnici]
- 3) Určete délku středné kružnic k_1, k_2 :
 $k_1: x^2 + y^2 - 6x - 4y - 25 = 0, \quad k_2: (x + 7)^2 + (y - 5)^2 = 49$ $[\sqrt{109}]$
- 4) MA + 2017 Jaro Je dán bod $A[4; 1]$ a dvě kružnice:
 $k: (x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 4$ $l: (x - 5)^2 + (y - 3)^2 = 9$
  - 10.1 Kolik společných bodů mají kružnice k a l ?   _____
  - 10.2 Kolik společných tečen mají kružnice k a l ?   _____
  - 10.3 Kolik tečen lze vést ke kružnici l z bodu A ?   _____A) 0   B) 1   C) 2   D) 3   E) 4   F) jiný výsledek
[B, D, A]

Typové příklady standardní náročnosti

- 5) Napište rovnici kružnice, která prochází body $A[3;5], B[2;6]$ a má střed na přímce $2x + 3y - 4 = 0$.
 $[(x+1)^2 + (y-2)^2 = 25]$
- 6) Napište rovnici kružnice, která prochází body $E[3;2], F[1;4]$ a dotýká se osy x .
 $[(x-9)^2 + (y-10)^2 = 100; (x-1)^2 + (y-2)^2 = 4]$
- 7) Určete rovnici kružnice opsané trojúhelníku $ABC: A[2;1], B[3;0], C[0;5]$
 $[(x - 9)^2 + (y - 7)^2 = 85]$
- 8) Je dána kružnice $k: (x-3)^2 + (y+12)^2 = 100$. Určete rovnice všech tečen, které procházejí bodem:
a) $L[9;-4]$ b) $M[5;2]$ c) $N[4;-10]$
[a) $3x+4y-11=0$ b) $-3x+4y+7=0, 4x+3y-26=0$
c) tečna neexistuje, bod N leží uvnitř kružnice]

9) Napište rovnice tečen kružnice $k: x^2 + y^2 - 8x - y + 5 = 0$, které jsou rovnoběžné s přímkou $p: 2x - y + 2 = 0$. [$y = 2x$; $y = 2x - 15$]

10) Určete rovnice tečen kružnice $k: x^2 + y^2 - x - 2y = 0$, kolmých k přímce $q: 2x - y + 6 = 0$.
[$y = -\frac{1}{2}x$, $y = -\frac{1}{2}x + \frac{5}{2}$]

Rozšiřující cvičení

11) Určete střed a poloměr kulové plochy $k: x^2 + y^2 + z^2 - 4x + 6y - 13 = 0$ a dále určete obsah kružnice, kterou na této kulové ploše vytíná rovina $x - 2y + 2z = 0$.
[$S[2; -3; 0]; \sqrt{26}; \frac{170}{9}\pi$]